Reportáž z konference alternativních měn v Praze 2022

FB událost z akce: https://www.facebook.com/events/4768258619924687/

Původní umístění textu: https://hauserova.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=787278

Autor: Eva Hauserová

Na nás si nepřijdou, máme svoji vlastní měnu!

16. 05. 2022 8:18:42

Doplňkové měny – komplementární k těm oficiálním - mohou fungovat lokálně a pomáhat tak vyrovnávat otřesy ekonomiky. Patří mezi ně i kryptoměny, ale směna produktů může mít i mnoho jiných podob.

Do toho všeho jsem nahlédla na konferenci, kterou pořádala na pražské Kotlasce ve čtvrtek 12. května iniciativa Slušná firma. Přiznávám, že mě ohromilo, jak široce rozvětvená a propracovaná už ve světě tahle tématika je.

Už řadu let mě z ekologicko-sociálních pohnutek zajímaly sítě LETS (Local Exchange Trade Systems), kdy můžete směňovat své produkty a služby za produkty a služby jiných lidí a používáte k tomu místní měnu. Sama jsem zapojená do pražské sítě Pralets, kde se platí měnou zvanou pražce. Naopak kryptoměnám vůbec nerozumím a zachovávám si vůči nim jakousi primitivní sedláckou skepsi, ale chápu, že jiným lidem mohou vyhovovat.

Co tedy na konferenci zaznělo:

Slovenský ekonom David Sulík nás důkladně uvedl do problematiky, seznámil nás s historií doplňkových měn, situací ve světě a s různými konkrétními příklady, co se kde děje.

Rozlišil ekonomiku egoistickou (to je ta současná většinová, která nefunguje už proto, že je založená na neustálém růstu, který v reálu nelze realizovat, takže to vede k soupeření o zdroje) a ekonomiku altruistickou, kterou se právě pokoušíme vytvořit!

Lépe je používat pojem „doplňková měna“ než „alternativní měna“, protože „alternativní“ může naznačovat určitý konflikt, soupeření s oficiální měnou – a tak to vůbec být nemusí, naopak, ideální je souběh obou měn. (Ještě kdyby ta oficiální měna nebyla tak egoistická a destruktivní…)

S myšlenkou LETS přišel v roce 1983 Michael Linton, který tak reagoval na potřebu mít nějaké komunitní (ve smyslu obecní) ekonomické systémy doplňující ty oficiální. Komunita pak není závislá na financování zvenčí a může rozkvétat díky tomu, že v ní kolují produkty a služby, aniž by zisky byly odsávány ven.

V praxi si zřídíte účet (dnes k tomuto účelu existuje počítačový software, ale jde to dělat i bez počítače) a nabídnete své produkty a služby (to, čím se živíte, nebo cokoli od hlídání dětí přes zapůjčení motorové pily po přenechání knížek, které už nechcete). Do začátku získáte nějaký kredit,

například v pražském Praletsu pět tisíc pražců, takže můžete hned nakupovat. No, a pak poskytujete a získáváte produkty a služby v místní měně… a zároveň kontaktujete své sousedy, pomáháte si navzájem a stmelujete místní komunitu. Právě tenhle aspekt – napomáhání lokalizaci a utváření organických, zdravých a spolupracujících místních komunit – je podle Tomáše Hajzlera, zakladatele Slušné firmy, na celé věci klíčový.

David Sulík probral i otázku, zda mohou být doplňkové měny trnem v oku bankám, zejména centrální bance. Stát se to může a může to vést až k zákazu doplňkových měn, ale z právního hlediska lze tvrdit, že jde o dárkové poukázky, nebo v případě, že má měna podobu mincí, že jde o pamětní mince.

Dalším řečníkem byl Daniel Bezányi, což je výrazný vizionář a kladl důraz na důležitost představ, které si předem vytváříme, když chceme stávající finanční systém proměnit v etičtější. Velmi zhoubně působí existence úroků, představa věčného růstu (dokonce exponenciálního) a praxe půjčování peněz, které vlastně neexistují a je teprve potřeba je vygenerovat – to vede k exploataci lidí i přírodních zdrojů, a také k věčnému pocitu nedostatku a k soupeření o zdroje. Žádoucí je, aby se peníze nehromadily; systém lze nastavit tak, aby peníze „stárly“ a časem ztrácely hodnotu; když je po nějaké době neutratíte, musíte je nechat opatřit kolkem, a tím prodloužit jejich platnost. To je pravý opak úroků a peníze stále svižně kolují.

Třetí mluvčí, Jakub Lanc, pojal téma nejabstraktněji a v nejširších souvislostech. Na posluchače se hrnuly pojmy jako design regenerativních financí, kterým se už dnes zabývají celé instituce, kryptoekonomika, tokeny, decentralizované finance, peer-to-peer účtování… když chcete do problematiky proniknout víc a „neobjevovat Ameriku“, doporučoval třeba knihu People Powered Money. Pokud vás tato oblast zajímá, nebo pomýšlíte na to, že byste v tomto směru něco sami podnikli, můžete se ponořit do opravdu komplexních studií.

Zkušenosti z terénu a z DIY měřítka

Po Jakubovi jsme pak debatu snesli na zem my z Praletsu, tedy pražské sítě LETS – kolegové Michal Knížek, Pavel Kučmaš a já. O zkušenostech „z terénu“ mluvil i Petr Jelínek z brněnského LETS Rozleť se.

V zásadě je to tak, že když vás myšlenka LETS nadchne, založíte příslušnou skupinu a všechno rozběhnete, nějakou dobu je pohonnou hmotou všech aktivit nadšení. Podobnou dynamiku má možná veškerá lidská činnost, kterou bych označila jako neziskovou. LETS systémy totiž v našich podmínkách pořád zůstávají na úrovni idealistického hobby a mají opravdu velmi, velmi doplňkový charakter, na rozdíl od komunit postižených například vysokou nezaměstnaností, nebo naprostým nedostatkem peněz k investování; tam mohou tyto měny lidem opravdu pomáhat, aby se uživili.

Takže když se počáteční nadšení vyčerpá, což může trvat několik let, nastane určitá únava. Nejaktivnější „tahouni a pošťuchovači“, kteří ve skupině „udržovali cvrkot“, se třeba musí intenzivněji věnovat rodině, nebo je prostě to neustálé dodávání energie do systému unaví; je potřeba předat štafetu někomu, kdo přijde s novými podněty a možná nastavení systému pozmění.

Bylo by tedy dobré aktivně získávat nové mladé členy – a já myslím, že nejen mladé, ale snažit se o pestrost čili diverzitu (což říkám z pozice čilé důchodkyně); je důležité, aby se ze skupiny nestal uzavřený klub několika rodin, které se navzájem dobře znají a už se ani nesnaží zvát mezi sebe někoho nového. Další důležitá věc, která s tím také souvisí, jsou osobní setkání, aktivity „naživo“, tedy nejen výměny přes online síť a s předáváním produktů přes truhly. Truhly jsou úložná místa, kam věc dáte a někdo jiný si ji kdykoli vyzvedne, což je praktické, ale moc to nepomáhá vytváření vazeb.

Důležitou roli pro svěžest fungování LETS má podle mě i velikost území, kde síť funguje. Shodli jsme se, že nejen Praha, ale i Brno a České Budějovice jsou na to prostě moc velké. Ideální je, když členy své skupiny znáte více či méně dobře osobně a můžete k nim během chvíle zaskočit a něco si povyměňovat nebo s něčím pomoci. Ten důležitý pocit místní komunity můžete mít daleko spíš v rámci nějaké pražské čtvrti, třeba v mém případě na Hanspaulce.

Nešlo by to vůbec bez jakékoli měny?

Je pravda, že dnes už existuje spousta facebookových skupin a webů, kde můžete nabízet a poptávat produkty a služby – různé bazárky, swapy, sousedské skupiny, „vše zadarmo“, „vše za odvoz“ a podobně. Dokud mají tyhle výměny hobby charakter, skutečně je stačí uskutečňovat úplně zadarmo, za čokoládu nebo za vyhlídku, že budou třeba někdy oplaceny. A nemusíte se obtěžovat s administrativou kolem placení doplňkovou měnou, i když jde o úkon velmi jednoduchý. Možná že i v tomhle je důvod, proč u nás sítě LETS v současnosti neprodělávají nějaký prudký rozvoj.

Daleko důležitější začnou být v případě, že chcete navazovat a rozvíjet sousedské vztahy tam, kde ještě neexistují nebo jsou slabé, a pak hlavně a především ve chvíli, kdy se ekonomika začne otřásat a hroutit a lidé se budou muset daleko víc spoléhat sami na sebe a své místní společenství.

From:
https://wiki.rozletse.cz/ - **LETS Brno Rozleťse Wiki**

Permanent link:
https://wiki.rozletse.cz/doku.php?id=media:reportaz_z_konference_mistnich_men_2022&rev=1653046702

Last update: **2023/05/25 14:02**